

Stručni rad

SUDJELOVANJE U PROJEKTU KAO DODANA VRIJEDNOST KREATIVNOM UČENJU

Kristina Kovačič
Osnovna škola Helene Puhar Kranj, Slovenija

Sažetak:

Inovativne nastavne metode uvijek su dodana vrijednost za nastavnika i učenika u nastavi. Oni unose raznolikost u nastavu i omogućavaju iskustva koja učenici inače ne bi stekli. Aktivnim uključivanjem učenika u različite aktivnosti koje se odvijaju u okviru projekta bitno se mijenja i odnos nastavnika i učenika. Učenici ispituju, istražuju, grade, savjetuju, stvaraju, rješavaju razne izazove, a zadatak nastavnika je pratiti njihov rad, poticati ih, savjetovati, pomagati i na različite načine surađivati s učenicima. Prednost projektnog rada je u tome što, osim iskustvenog učenja, učenici i nastavnici unaprjeđuju međusobni odnos.

Ključne riječi: projekt, kreativnost, motivacija, iskustveno učenje

1. Uvod

Učitelji se u poučavanju učenika s posebnim potrebama često susreću s činjenicom da učenici imaju kratak raspon pažnje i koncentracije, teže pamte naučeni sadržaj, potrebno je puno ponavljanja i prije svega uvođenje multisenzornog učenja koje uključuje slušnu percepciju, vizualnu percepciju i taktilnu percepciju. Osim toga, javljaju se i motivacijski problemi. Ako je interno, učenici izvlače više iz lekcije.

U sklopu Eko škole pokrenuli smo projekt Altermed na razini razreda. Program Ekoškola međunarodno je etabliran program integriranog ekološkog obrazovanja i osposobljavanja, usmjeren na promicanje i podizanje svijesti o održivom razvoju kod djece, učenika i studenata kroz njihov obrazovni i obrazovni program te kroz aktivno uključivanje u lokalnu zajednicu i šire. Rezultate zajedničke suradnje predstavili smo na sajmu Altermed i Flora u Celju koji se održao 15. ožujka 2024. Sajam Altermed ističe važnost zdravlja, odnosa prema hrani te doživljaja i percepcije zdravlja kao vrijednosti. [1]

Mislim da je važno da učenici shvate da se zdravlje temelji na zdravoj i uravnoteženoj prehrani, tjelesnoj aktivnosti, međusobnom poštovanju i sigurnom okruženju. Zajedno s učenicima 5. i 6. razreda prilagođenog programa nižeg obrazovnog standarda zajedno smo razmišljali koja im je hrana najvažnija odnosno da je važno da je jedu svaki dan. Glasali su da je to kruh. Kako se kruh sastoji od brašna, soli, ulja i kvasca, krenuli smo u nadogradnju projekta upravo od ovih sastojaka.

Projektno učenje jedan je od onih procesa učenja koji se temelje na iskustvenom učenju, potiču učenike na aktivno učenje i uvjetuju suradničke odnose između nastavnika i učenika. [5]

Način rada privukao je učenike na sudjelovanje, zbog čega je porasla njihova unutarnja motivacija. Učenici su imali priliku istraživati, otkrivati i usmjeravati proces učenja. Činjenica je da studenti puno više uče kroz izravno, aktivno i osobno sudjelovanje.

2. Kruh sretnih usta

S ovim naslovom predstavili smo se s učenicima na izložbenom prostoru Celjskog velesajma. Pri usvajanju ciljeva učenja pribjegla sam metodi kreativnog i iskustvenog učenja projektnog učenja uz inkluzivnu međupredmetnu integraciju.

Prema Kolbu, iskustveno učenje je proces u kojem se znanje stvara transformacijom individualnog iskustva, uz međusobni utjecaj osobnog i društvenog znanja. Društveno znanje je akumulirano objektivizirano znanje o prošlim iskustvima čovječanstva, dok je osobno znanje akumulirano subjektivno životno iskustvo pojedinca. Za iskustveno učenje važno je aktivno uključivanje pojedinca u iskustvo iu isto vrijeme u razmišljanje o iskustvu. [4]

2.1. Od zrna do kruha

S učenicima 6. razreda, koji su uključeni u prilagođeni program s nižim obrazovnim standardom, posjetili smo lokalnu pekaru, gdje su nas vrlo ljubazno dočekali. Učenici su uz pomoć pekača zapalili kruh i otkrili na kojoj temperaturi i koliko dugo treba peći kruh. Pekareva supruga naučila nas je kako se pravilno mijesi tijesto za lepinju i kako se pravi kajzerica. Učenici su bili iznenađeni da je u konačnom proizvodu važno i miješenje tijesta. Samo jedan učenik nije uspio napraviti lepinju od tijesta, pa je napravio baguette. Nije za ništa, jer i ovaj je bio ukusan.

Učenici su upoznali alate koji su pekaru potrebni za pečenje kruha. Neka su imena učenicima bila teška i nepoznata.

Nakon pečenja kruha, pekar nas je poslužio i domaćom kobasicom i poticom. Posjet pekari omogućio je učenicima kreativno i neposredno učenje te stjecanje novih iskustava koja im do tada nisu bila prezentirana. Po prvi puta uhvatili su se u koštac s miješenjem tijesta, miješenjem tijesta, gledanjem kako se diže. Učenici su svoje kolače rado nosili svojim obiteljima.

2.2. Hajde, već miriše pizza?

Nastavili smo rad na projektu i obogatili ga iskustvom izrade pizze. U školu smo pozvali lokalnog pizza pekara koji je vrlo uspješan u svom poslu. S oduševljenjem se odazvao pozivu, a učenici su jedva dočekali dan kada će školsku užinu zamijeniti ukusna pizza. Pizza pekar David dostavio nam je sve potrebne sastojke za izradu pizze. Promatranjem i oponašanjem učenici su ga slijedili. Na radionici je vladala vrlo dobra atmosfera. Učenici su bili interno motivirani, znatiželjni, kreativni, tako da nisam morala dodatno raditi s poticanjem i usmjeravanjem pažnje i produljenjem koncentracije. Naša domaćinska učionica toliko je mirisala da se miris svježe pečene pizze proširio hodnikom i ostalim učionicama. Budući da je svaki učenik napravio svoju pizzu, rado smo počastili i prolaznike koji nisu odoljeli iskušenju da ne zavire u nas.

Picopek je studentima predstavio svoje zanimanje, a dvoje učenika je bilo impresionirano te su već pristali na praksu. Mogu potvrditi da se iskustveno učenje isplatilo i u ovoj aktivnosti.

2.3. Pekara Helene Puhar

S učenicima 5. razreda provjerili smo svoje znanje o kruhu. Učenici su imali povez na očima, a ispred njih dvopek, integralni kruh i bijela lepinja. Velika većina učenika je po okusu i, naravno, hrskanju prepoznala da se radi o tostu. Nisu uspjeli razlikovati druga dva kruha.

Još jedna aktivnost koja im se svidjela bila je uzeta iz vježbi svjesnosti.

Svaki dan promatramo događaje, gledamo u ekran, slušamo glazbu i ljudski govor, mirišemo mirise, jedemo ukusnu hranu, grlimo svoje najdraže ili mazimo kućnog ljubimca. Ali rijetko zastanemo i zapitamo se kako uopće obavljamo te aktivnosti i kako naša osjetila primaju poruke iz okoline. [6]

Mindfulness je način osvještavanja vlastitog iskustva koji prati stav prihvatanja, otvorenosti i znatiželje. Kad smo svjesni, naša je pozornost usmjerena na sadašnje iskustvo koje se javlja iz trenutka u trenutak. Svjesni smo svojih misli, emocija, tjelesnih osjeta i namjera, kao i vanjskih događaja, ne pokušavajući izbjeći iskustvo, zadržati ga u sebi ili ga na bilo koji drugi način promijeniti. [2]

Pomnost je mentalna sposobnost svakog ljudskog bića. Ali to također znači skup tehnika i metoda kojima sustavno razvijamo tu svijest. Ovdje razlikujemo:

- formalne vježbe (meditacije) kao što su minute za disanje, pregled tijela, jednostavna prisutnost i svjesnost u pokretu i,
- neformalne vježbe, gdje obavljamo aktivnosti svakodnevnog života sa svjesnom sviješću, npr. pranje zuba, razgovor, vožnja automobila, čekanje u redu, šetnja gradom, vožnja autobusom itd. [2]

Svim vježbama podižemo razinu svijesti o sluhu u životu općenito.

Odabrali smo komad tosta, prvo ga opipali, pomirisali, promatrali i na kraju kušali. Pokušali smo se fokusirati na taj trenutak.

2.4. Priprema izložbenog prostora

Projektni rad razvijen je međupredmetnom integracijom pojedinih nastavnih predmeta slovenskog jezika (čitanje knjige Pekarne Miš maš, traženje poslovice o kruhu), likovne umjetnosti (stvaranje od otpadne ambalaže za naš projekt), računalne pismenosti (pisanje poslovice, traženje pjesama o kruhu, traženje podataka o podrijetlu kruha iz povijesti)... Cilj je bio da učenici kreativno stvaraju i iskustveno usvajaju nove vještine učenja. Pritom su nastale i ideje o rasporedu izložbenog prostora i korištenju materijala na štandu. Konačni izgled prikazan je na slici ispod.

Slika 1: Naš štand na Celjskom sajmu

3. Zaključak

Sudjelovanje u opisanom projektu čini mi se zanimljivim iskustvom. Unutarnja motivacija i razvoj kreativnog mišljenja dodane su vrijednosti za učenikov razvoj i daljnji život. Osnova svakog procesa učenja je suočavanje s različitim problemima i pronalaženje različitih rješenja.

Unutarnja motivacija utječe na to da učenici ustraju u nekoj aktivnosti zbog interesa i znatiželje. [3]

Učenici vole sudjelovati u stvaranju, promišljanju i pronalaženju novih rješenja, koja nastavnik možda ne vidi zbog već izgrađenog unutarnjeg modela svijeta. Zato je ispravno učenicima ponuditi ove oblike i metode rada. Učenje iz svakodnevnog života kroz iskustvo izvrsno je putovanje za mlade pojedince u razvoju.

Uz sve to, također je važno da učenici na ovaj način razvijaju socijalne interakcije i socijalne vještine koje su ključne za uspostavljanje dobrih odnosa.

4. Literatura

- [1] Eko šola. URL: [Ekošola – Ekošola kot način življenja \(ekosola.si\)](https://ekosola.si) (26. 3. 2024).
- [2] Čuječnost. URL: [Kaj je čuječnost? | Predstavitev čuječnosti in brezplačni posnetki vaj \(cujecnost.org\)](https://cujecnost.org) (26. 3. 2024)
- [3] Kompare, A., Stražišar, M., Dogša, V., Vec, T. (2007). Psihologija spoznanja in dileme. Ljubljana: DZS.
- [4] Marentič Požarnik, B. 1992 a. Izkušveno učenje – modna muha, skupek tehnik ali alternativni model pomembnega učenja? *Sodobna pedagogika* 43 (1/2): 1-16.
- [5] Novak, H., Žužej, V., Glogovec, Z. (2009). Projektno učno delo kot učni model v vrtcih in osnovnih šolah. Radovljica: Didakta.
- [6] Parker, S. (2006). Čutila. Ljubljana: Grlica.